

10

**TIEN PUNTEN
VOOR HET
VEILIG (DEELS)
OPENSTELLEN
VAN DE SCHOLEN**

Een brede coalitie van maatschappelijke organisaties maakt zich ernstig zorgen om kinderen en jongeren. Deze organisaties roepen op de scholen (deels) te heropenen en zien vele alternatieven dit op een veilige manier te doen. Kinderen en jongeren lopen met afstandsonderwijs een groot risico wat hun ontwikkeling aangaat. Het gaat daarbij niet alleen om het risico op leerachterstanden, maar ook over het sociaal-emotionele welbevinden van kinderen en jongeren.

De zorgen om kinderen en jongeren zijn groot. Uit onderzoek van NRC (22 januari 2021) blijkt dat de coronamaatregelen en in het bijzonder de schoolsluiting een groot effect hebben op kinderen.

Wat doet de maatregelen met kinderen

20%

minder vooruitgang op school

20x

meer dwangvoeding

5x

meer crisismeldingen

2,6x

meer kindermishandeling

60-70%

van jeugdpsychiatrie ziet toename in aanmeldingen

Wat zeggen kinderen zelf wat het met hen doet?

5%

geeft aan meer slaapproblemen te hebben

7%

geeft aan meer boosheid te hebben

10%

geeft aan meer somberheid te ervaren

15%

geeft aan meer angstklachten te hebben

2x

meer kinderen hebben ernstige angstklachten (van 8 naar 16%)

Wat doet dat met hun leefstijl

20%

slechts haalt de norm van 1 uur bewegen per dag

75%

is minder gaan bewegen

20%

geeft aan dikker te zijn geworden

40%

van de kinderen met overgewicht zegt dikker te zijn geworden

• Interactive content by Flourish

De school is, naast *leerplek*, voor kinderen en jongeren een essentiële, sociale *leefplek*. Wij vinden dat scholen deels op een veilige manier open kunnen. Vergelijk daarin onder andere de benchmark van het open-scholenbeleid in België.

In het belang van kinderen en jongeren is er meer mogelijk dan een totale schoolsluiting. Wij adviseren het kabinet daarom de tien punten te overwegen en in het beleid voor de korte termijn op te nemen.

1

Kinderen en jongeren hebben recht op onderwijs, recht op ontwikkeling. Wij investeren via de kinderen in onze toekomst. Stop daarom met de doelredenering om kinderen thuis te houden als middel om zo de ouders thuis te houden.

Daarmee wordt er geen rekening gehouden met de rechten en belangen van het kind en worden deze rechten en belangen niet gediend.

2

Zorg ervoor dat er op een veilige manier persoonlijke contactmomenten zijn voor alle kinderen en jongeren.

School is een belangrijke leef- en ontmoetingsplek voor kinderen en jongeren. Sociale contacten zijn essentieel voor jongeren, zowel voor het behalen van ontwikkelingsdoelen als voor een goede mentale gezondheid. Geef scholen daarom de ruimte ontmoeting te organiseren in samenwerking met sport, cultuur-, en jeugdwerkorganisaties die binnen de coronamaatregelen wél activiteiten kunnen organiseren. Ook kunnen kinderen in kleine groepen (bubbels) persoonlijk c.q. live onderwijs krijgen, zodat zij in ieder geval wekelijks persoonlijk contact hebben met de leerkracht. De bewegingen kunnen beperkt zijn door bijvoorbeeld brengen en op te halen in tijdslots of ophaal- en brengservices op te zetten. Ook hebben Nederlandse scholen daar ervaring mee opgedaan aan het einde van schooljaar 2019-2020 tijdens de eerste coronagolf. Neem de geleerde lessen mee in het herstellen van de contactmomenten.

Kijk naar de goede voorbeelden vanuit België en Frankrijk waar de scholen onder strikte voorwaarden open zijn. In België zijn de scholen in het voortgezet onderwijs week op week af open voor leerlingen. Leerlingen hebben één week afstandsonderwijs en de week daarop interactief les op school. Ook werkt daar de "bubbel" strategie goed en blijven de kinderen in hun eigen bubbel, zelfs in de pauzes en bij het halen en brengen. Ook worden leerkrachten zeer regelmatig getest en geldt het beleid om zo min mogelijk andere leerkrachten te ontmoeten, ook zij blijven in hun eigen bubbel.

3

Betrek kinderen en jongeren

Praat met leerlingen over wat zij zelf zouden willen en betrek hen bij de besluitvorming. Stimuleer scholen om hen ook op school te laten meepraten, meedenken en meebeslissen over creatieve oplossingen. Leerlingen zijn heel goed in staat te reflecteren op wat zij nodig hebben en hoe dit bewerkstelligd kan worden.

4

Houd zoveel mogelijk scholen veilig open

Veiligheid van leerkrachten en leerlingen voorop. Sluit alleen een school als er een uitbraak is en niet alle scholen gelijk. Bijvoorbeeld in België zijn er circa 50 scholen gesloten vanwege een uitbraak, men gaat niet gelijk over tot het sluiten van alle 4000 scholen. In recente artikelen in wetenschappelijke tijdschriften als JAMA, BMJ en Lancet, lijkt een gefaseerde aanpak om de scholen te openen te worden aanbevolen. Gedeeltelijke dagen / beperkte roosters op school, een bubbelbenadering zoals al benoemd onder punt 2, verschillende klassen op verschillende dagen en andere hybride school / thuisschoolmodellen lijken alternatieven te zijn. Deze alternatieven zijn niet geheel risicoloos, maar bieden wel opties in het maken van een afweging tussen de overdracht van ziekten en nadelige gevolgen voor de ontwikkeling en mentale gezondheid van jongeren.

Bespreek met beroepsgroepen het eerder aanbieden van vaccins. Geef scholen ruimte om onder docenten afspraken te maken wie wel en niet persoonlijk c.q. live kan en wil lesgeven.

5

Faciliteer de scholen in het onderwijs aan kwetsbare kinderen in plaats van het alleen bieden van opvang

Zorg ervoor dat kinderen in kwetsbare posities persoonlijk c.q. live onderwijs krijgen en voorkom opvang met digitaal les. Kinderen in kwetsbare posities zitten dan op school naar een scherm te kijken en weinig interactief onderwijs te 'consumeren'. Geef scholen laagdrempelige toegang tot andere jeugdprofessionals zoals orthopedagogen, onderwijskundigen, schoolpsychologen, jeugdhulpverleners etc. om extra werkdruk te voorkomen. Vanuit zowel professe als betrokkenheid bij kind en maatschappij willen jeugdprofessionals zich graag inzetten voor de schoolloopbaan en de ontwikkeling van de kinderen samen met het funderend onderwijs.

Verbeter de afstemming tussen gemeente en school over onderwijs aan kwetsbare kinderen. Geef scholen de ruimte definities breder te interpreteren en uit te voeren. Hiermee wordt de belasting van het maken van moeilijke keuzes bij docenten weggehaald en wordt onnodige willekeur voorkomen.

6

Organiseer dat deskundige jeugdprofessionals kunnen bijdragen aan het heropenen van de scholen

Kinder- en jongerenwerk, kinderopvang, buurtsportcoaches kunnen waardevolle niet-formele sport, spel- en ontmoetingsactiviteiten bieden. Sommige activiteiten, zoals begeleide sport, mogen binnen de geldende coronamaatregelen plaatsvinden. Verbind deze activiteiten aan de scholen om alle kinderen en jongeren te bereiken. Zet daarbij buurtsportcoaches en kinder- en jongerenwerkers in als verbindende schakel.

Leg de besluitvorming bij de school, en de organisatie daaromheen bij gemeenten. Onder andere in het leggen van de verbinding tussen school en organisaties. Ondersteun scholen en gemeenten daarin financieel en minimaliseer de verantwoordingslast.

7

Verleng subsidieregelingen voor het onderwijs en regel de financiering op een eenvoudige wijze

Verleng de subsidie 'Extra hulp op School' en versimpel de procedure zodat individuele scholen en niet alleen besturen toegang hebben tot het budget. Regel ook de financiën als crisis en niet via de gebaande paden. Voorkom daarmee dat scholen veel tijd kwijt zijn voor aanvraag en verantwoording. Denk aan mogelijkheden van een nationale hulplijn voor schoolleiders en leraren voor eenvoudige toegang voor hulp op maat.

8

Stimuleer dat scholen veel meer gebruik (kunnen) maken van beschikbare ruimten

Maak de ruimte voor de scholen letterlijk en figuurlijk groter. Geef gemeenten een coördinerende rol in het beschikbaar stellen en maken van ongebruikt maatschappelijk vastgoed. Denk daarbij aan sporthallen, buurthuizen, bedrijfsruimten, speeltuingebouwen, congrescentra etc. Maak gebruik van de organisatie-ervaring van deze voorzieningen. Uiteraard is een zorgvuldige planning en analyse nodig met betrekking tot hoe het uitbreiden van onderwijsactiviteiten in de gemeenschap veilig kan plaatsvinden.

Stimuleer dat scholen het schoolplein gaan zien als buitenleslokaal waar ze in de buitenlucht alle soorten vakken kunnen verzorgen, zoals ook jaarlijks gebeurt tijdens de Nationale Buitenlesdag en geef ze extra financiële ruimte om hun plein in te richten als buitenleslokaal.

9

Voorkom overmatig schermgebruik

Adviseer het onderwijs over het aantal online schermuren. Dit, ter bescherming van kinderen die hele dagen online les krijgen en hun leven thuis geheel achter schermen doorbrengen of kinderen die helemaal geen les krijgen. Het overmatig schermgebruik kan ook voor grote problemen zorgen bij kinderen die extra gevoelig zijn voor prikkels, ook zij zijn gebaat bij het voorkomen van overmatig schermgebruik. Hoewel schermtijd ook kan bijdragen aan het onderhouden en opbouwen van sociale contacten, dient een gezonde digitale balans actief gestimuleerd te worden.

10

Verruim mogelijkheden openstelling kinderopvang en de voorschoolse educatie

Voor de ontwikkeling van kinderen is kinderopvang ook cruciaal. De ontwikkelingsgerichte activiteiten aldaar, maar ook het pedagogische en sociale aanbod helpt kinderen in hun ontwikkeling. Dat geldt extra voor kwetsbare groepen die deelnemen aan de voorschoolse educatie. Stimuleer de samenwerking tussen kinderopvang en school ten behoeve van ouder en kind.

Gesteund door gelegenheidscoalitie van:

